

НАЦИОНАЛЬНАЯ
БИБЛИОТЕКА
ЧУВАШСКОГО
РЕСПУБЛИКАНСКОГО
УНИВЕРСИТЕТА

СОЛՈՂЫ

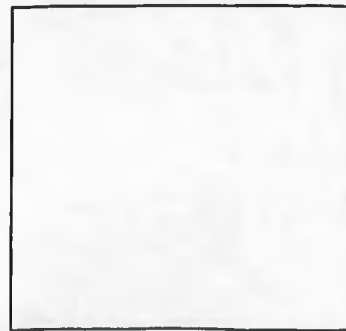
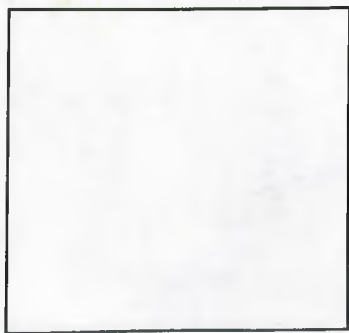
Балдардын журналы

1-2006

Журугы В. Торбоковтын

Будыгар

Мактанчак ла Бошпок 10 кампетти үлежип болбой ачынышты. Айуцактар ачыныжып турганын көрүп ийеле, Бошпоной мындый сүме айдып берди: Мактанчак кампеттерди эки бөлүккө бөлизин, Бошпок кажы бөлүкти аларын талдап алзын.

Слер бодозоор, Мактанчак кампеттерди канайда бөлиир? Бойын-нын каруунды төрттолыктарга жура.

Топтоной ло Топтонокто бастыра јаба канча шар? Топтонойдо канча шар? Кемде шарлар көп, кемде ас? 3 шарды кызыл өңдү карандашла, 2 шарды чанкыр өңлө будыгар. Кандый өңдү шарлар көп — чанкыр ба, айса кызыл ба?

ТҮЛКҮ ЛЕ БОРСЫК

(кабардин чөрчөк)

Түлкү ле Борсык базып отурала, јолдон бир таар быжырган эт тапты.
Түлкү айтты:

— Бу этти үлежеек.

— Канай үлежеек, ойгор Түлкү? — деп, Борсык сурады.

— Кемибистин јажы јаан, ол јигей.

— Сен канчалу? — деп, Борсык сурады.

— Јажынды сен озо айт — деп, Түлкү каруузын јандырды.

Борсык сананып турала айтты:

— Мен тенери јаны-јаны ла чанкырайып, јер јаны-јаны ла тонып
турарда туулгам.

Кенетийин түлкү өксөп-өксөп ыйлады. Борсык кайкады.

— Не мыжылактап турун? — деп, ол сурады.

— Ол тушта сок јаныс уулчагым јада калганы санаама кирди!

Анайып, эт сүмелү Түлкүге келишти.

Онон ары барып жадала көрзө, жолдо койдын кадырган учазы жадыры.

— Учаны канай үлежерис? — Борсык сурады.

Түлкү тойу болгон учун, ажанар күүни чек келбеди.

— Жадып уйуктаак. Кем эн жараш түш көрөр, ол жизин — деп, Түлкү айтты.

Түлкү чүрче ле уйуктай берди. Борсык аштап, ары-бери аңданып жадала, койдын учазын жип койды. Бойы шык уйуктап калды.

Эртен тура Түлкү Борсыкты ойгозо түртүрип сурады:

— Сеге не түжелди?

— Эмди сен озо айт — деп, Борсык каруузын жандырды.

Түлкү айтты:

— Түш жеримде мен кааннын кызы эптирим. Эткен немем жагыс ойын-жыргал, коот. Кулдар меге эн артык аракы ла эн тамзыкту курсак тажып бош жок.

Борсык сүүнди:

— Чын айдадын, Түлкү. Сеге андый түш түжелгенин мен база көргөм. Андый күндү-күреенин кийнинен сенин ажанар күүнин келбес деп санандым. Онын учун турала, койдын учазын жип койдым.

А. Тартыковтын журугу

Журуктын јуралбаган јанын бир јарымына түнейлеп, јетіре жұра.

Белен журугынды јүзүн өндү будуктарла буды.

Ч. Барсукованын журуктары

Журуктын журабаган жанын бир жарымына түнейлеп, жетире жура.

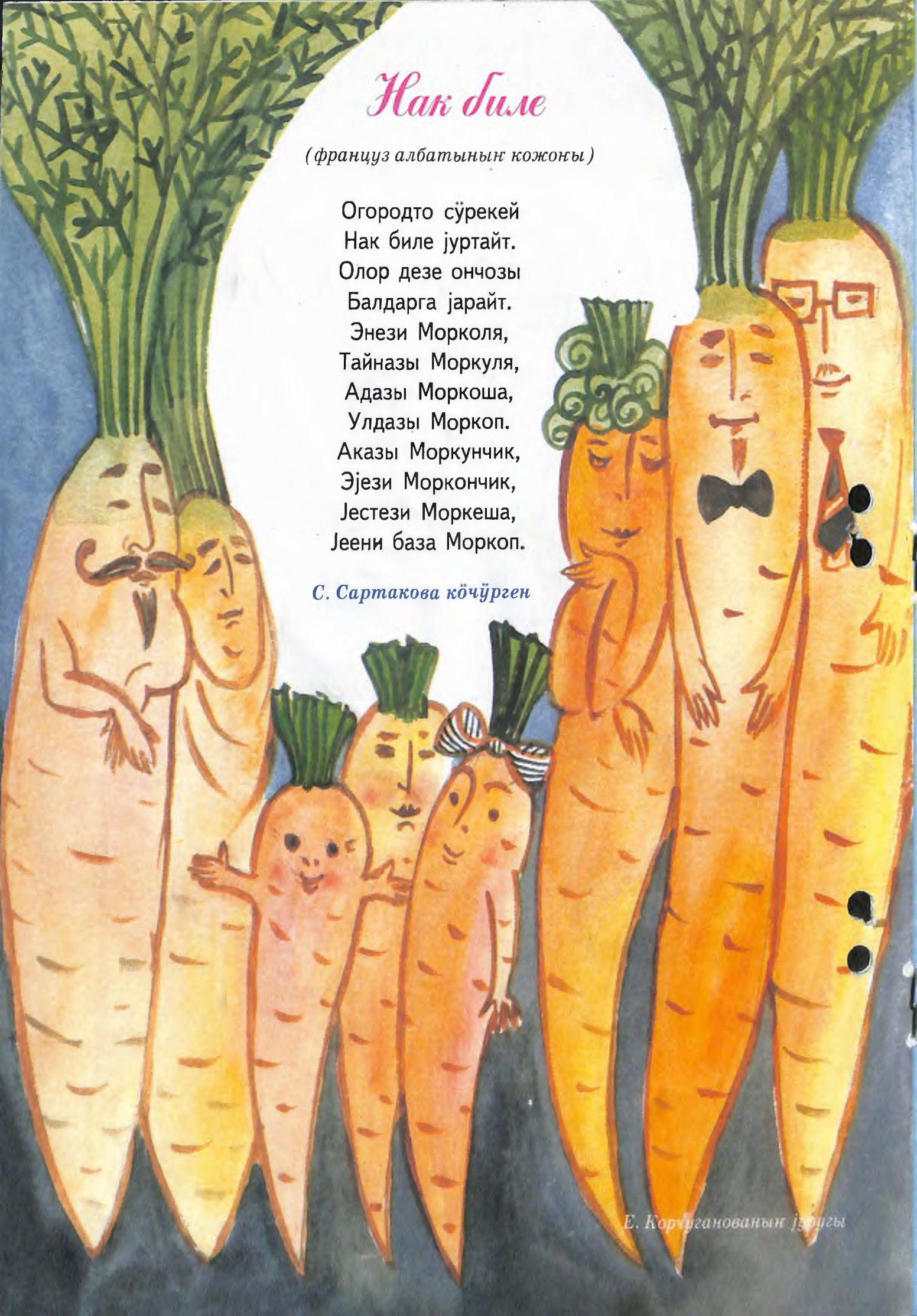
Белен журугынды жүзүн өндү будуктарла буды.

Нак биле

(француз албатынын кожоңы)

Огородто сүрекей
Нак биле журтайт.
Олор дезе ончозы
Балдарга жарайт.
Энези Морколя,
Тайназы Моркуля,
Адазы Моркоша,
Улдазы Моркоп.
Аказы Моркунчик,
Эжези Моркончик,
Жестези Моркеша,
Jeени база Моркоп.

С. Сартакова көчүргөн

Е. Корчуганованын жезуугу

Куучын-ребус

Корон соок

келди.

жаады. Эртең

тура Амыр деп

көрүп ийзе,

соокко

тоңып калган

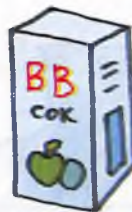
отургылады. Уулчакка

карам боло берди.

куру

эделе,

оодыктарын салды. Жылу

ле

кийип, тышкары чыкты.

илип салды. Эмди кажы ла күн

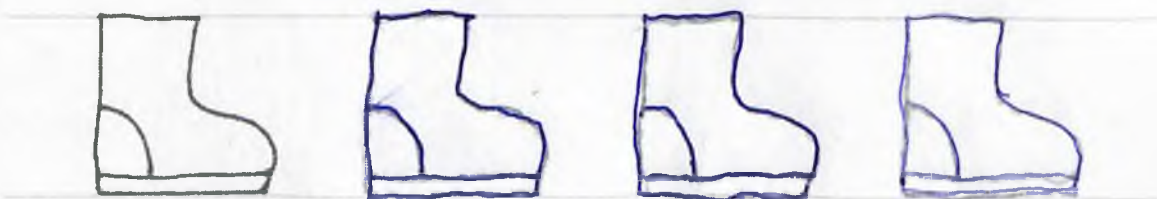

уулчак-

ты сүүнчилү кожоңыла сүүндирет.

• Бұды • Жеміре жұра • Бұды •

Әк кичинек
Балыңдырға

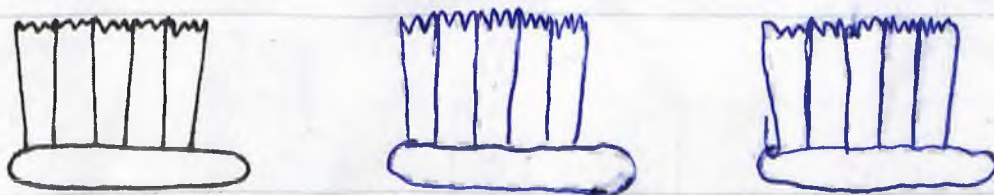
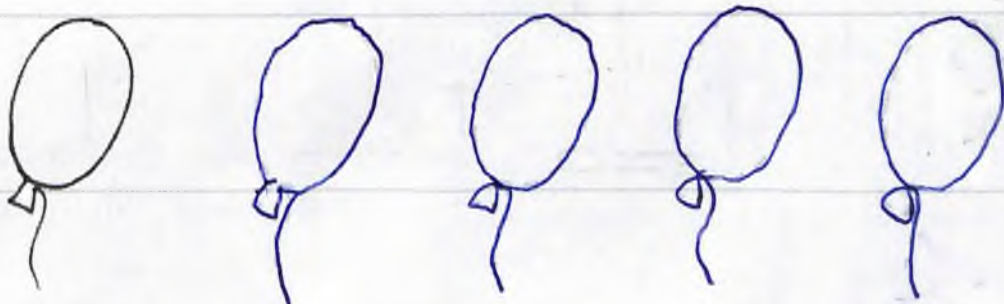
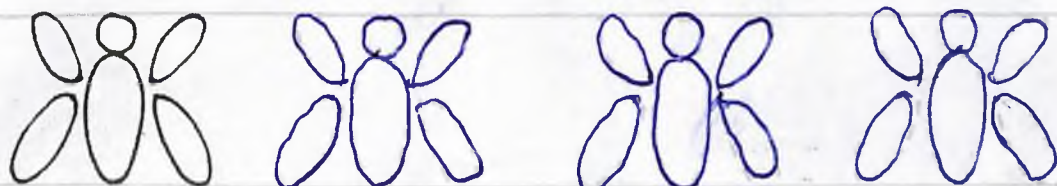
Карандашты алып, үзүк чийүлерле жура алган жерди үстинен жура.
Журугынды жүзүн өндү карандаштарла бұды.

Буды

Жемире жура

Буды

Эккешинен
Балчагдорго

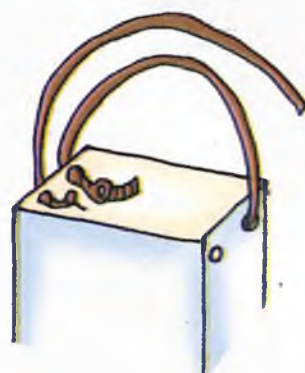

Карандашты алып, үзүк чийүүлөрлө жураган жерди үстинен жура.
Журугынды жүзүн өндү карандаштарла буды.

Кышкыда бастыра тындуларга, анчада ла кичинек кучкаштарга курсак табып жемзеперге сүрекей күч болот. Балдар, слер де Амыр чылап кучкаштарга болужып берер аргагар бар. Сүттин ол эмезе јулуктын кабын чачпай, кичинек кормушка белетегер. Кормушкаларды башка-башка эп-аргала белетегерге јараар.

Керектү эдимдер:

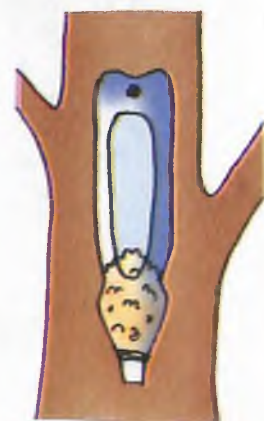
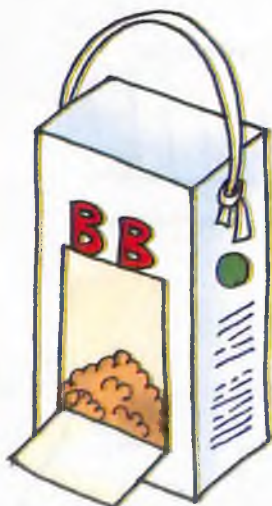
јулуктын ол эмезе
сүттин кабы
јелим
кайчы
буу

1. Јулуктын эмезе сүттин куру кабын алып, тал-ортозынан кескер.

2. Төрт кырынан ойдыктар эткер.

3. Бууны алып, ойдыктар ажыра өткүрип, үзүлбес эдип тыныда бууларгар.

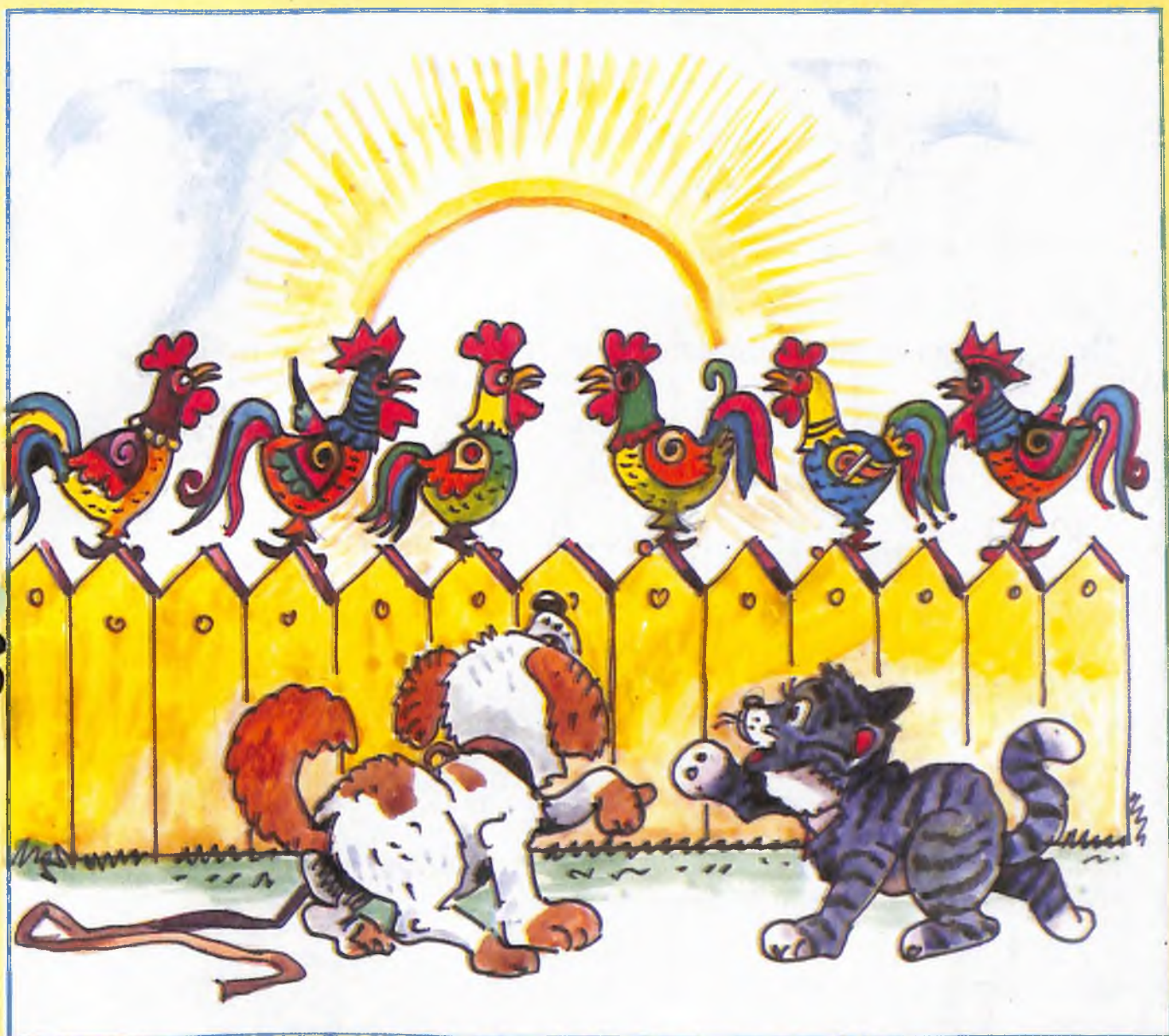

1. Јулуктын кабын эки јерден үйттейле, бууны үйттер ажыра өткүргер.

2. Кучкаштарга ичидөөн кирерге эптү болзын деп, ортозынан эжик кескер.

1. Суузыннын пластмасс кабын алып, ортозынан ойдык кескер. Бу кормушканы агашка јаба кадап саларга јараар.

**Белен кормушкаларга калаштын оодыгын салып,
кучкаштарды азырагар!**

Журугы В. Поповтын

— Жакшы, Ийдичек!

— Жакшы, Кискечек!

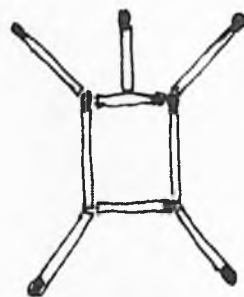
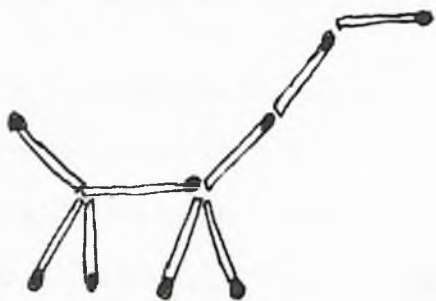
— Ийдичек, бу сен мындый эрте турала, нени эдип турган?

— Арай, Кискечек! Көрзөн дө, кандый көп пөтүгештер чеденде отур-гылары. Пөтүгештердин жараштарын, бой-бойларына түнейлерин. Сен сананзан, озор канайып турган?

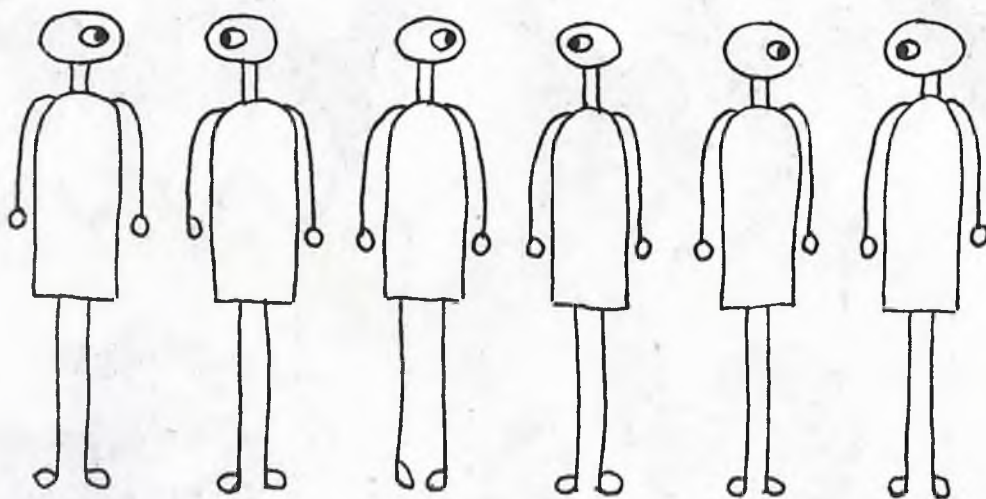
— Та, Ийдичек...

Балдар, оноң ары не болгонын бойоор сананып, куучын тургускар.

Ийдичек ле Кискечекке эки түней пөтүгештерди табарга болуш. Бастыра канча пөтүгеш чеденде отуры?

Серенкенин тогус агажыгын алып, конгыс, жираф ла жербака эт.

Бу турган кижичектердин кажызы артык? Ненин учун?

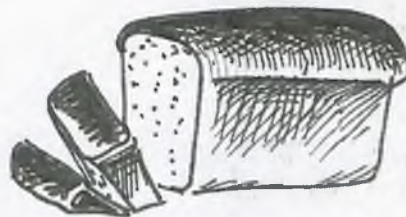
	1	+	?	-	2	+	5	=	7
+									?
5									-
-									2
4									-
-									7
?									=
.									
=									
7	-	5	+	?	-	4	=	1	

Төрттолыктын ичинде тоолордын бодолгозын тап. Рамында бичилген бодолгорды бодо.

В. Поповтын ла
Ч. Барсукованын журуктары

К	Б	У	Д	У
А	И	Ч	И	К
Р	А	Н	Н	Ў
Ш	А	Д	Л	И
Ш	А	Л	А	К

● Төрттолыктын ичинен
● айландыра јуралган
јуруктарды тап. Кан-
дый сөс артык?

Эки түней кискени тап.

СОЛОНЫ

Ежеквартальный журнал для детей

Издается с 1990 г.

Журнал зарегистрирован в Сибирском окружном межрегиональном территориальном управлении. Свидетельство № ПИ 12-1167 от 15 апреля 2002 г.

Учредители: Правительство Республики Алтай и редакция детского журнала «Солоны».
Издатель: Редакция журнала «Солоны».

Главный редактор Күлер Тепуков
Главный художник Чейнеш Барсукова
Редактор Айгуль Саламова

Бумага офсетная. Формат 60X84/8
Печать офсетная. Тираж 3000 экз.
Заказ 1173. Подписано в печать 01.02.2006 г.

Почтовый адрес: 649000 г. Горно-Алтайск,
ул. Чорос-Гуркина, 38
тел: 252-97, 213-62

эл. почта: solony@mail.gornu.ru
Отпечатано в ОАО

«Горно-Алтайская типография»

Национальная
Библиотека
Республики Алтай
им. М.В. Черепков

*Каткы, сүйүнчи, күлүмжи
Бисле кожо жаантайын.
Јуруктарда кем эди?
Јууктай көрүп таныйын.*

